

MRF 2023.144

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 27. april 2023, j.nr. 21/03377

Stadfæstet Miljøstyrelsens afgørelse om forlængelse af frist for konsekvensvurdering af anmeldt drift på fredskovspligtige arealer i Natura 2000- område efter skovlovens § 17, stk. 3, 2. pkt., da der i forbindelse med kortlægningen af en skovnaturtype skulle indhentes en ekstern vurdering, og sagen ikke havde ligget stille hos Miljøstyrelsen. Dissens.

Skovejeren E anmeldte den 10. juli 2020 renafdrift af løvskov, fremme af nåletræer i løvskov samt nyetablering af pyntegrønt m.m. på matr.nr. 1, 2 og 3 efter skovlovens § 17, stk. 1. Samtlige ejendomme var pålagt fredskovspligt og var beliggende inden for et Natura 2000-område. Miljøstyrelsen traf den 5. august 2020 afgørelse efter skovlovens § 17, stk. 3, 1. pkt., om at foretage en nærmere vurdering af anmeldelsen med det formål at indlede forhandlinger om indgåelse af aftale efter skovlovens § 18. Afgørelsen var herefter gældende i seks måneder, jf. skovlovens § 17, stk. 3, 2. pkt. Efter afgørelsen bemærkede Miljøstyrelsen, at der var iværksat en kortlægningsproces på matr.nr. 1 vedrørende den anmeldte egebevoksning, som klager ønskede at renafdrive og gentilplante med sitkagran, og at denne skulle klassificeres som en skovnaturtype. Den 9. oktober 2020 oplyste Miljøstyrelsen, at egebevoksning var endeligt kortlagt. Klageren tilkendegav efter et møde og besigtigelse den 25. september 2020, at denne ikke var interesseret i at indgå en § 18-aftale. Miljøstyrelsen fremsendte herefter den 10. november 2020 høring af udkast til afgørelse om pålæg om den nødvendige drift mv. efter skovlovens § 19. Den 22. januar 2021 traf Miljøstyrelsen afgørelse efter skovlovens § 17, stk. 3, pkt. 2, om at forlænge 6-månedersfristen til den 1. april 2021 med henvisning til, at forløbet var blevet forsinket som følge af kortlægningen på matr.nr. 1, og at Miljøstyrelsen havde behov for ekstra tid til at kunne træffe afgørelse på et tilstrækkeligt oplyst grundlag, herunder særligt for så vidt angik afgørelsen om erstatning efter skovlovens § 24. Afgørelsen om fristforlængelse blev påklaget af ejendommens ejer, der navnlig gjorde gældende, at der ikke forelå et særligt tilfælde efter skovlovens § 17, stk. 3, 2. pkt., idet Miljøstyrelsen havde indgående kendskab til klagers ejendom, og at en hjemvisning af sagen ville være i strid med hensigten bag skovlovens § 17, stk. 3, hvorefter anmelderen som hovedregel skal modtage påbud samt erstatning inden for 6-månedersfristen. Klager anmodede endvidere om at få omkostninger til advokatbistand dækket. Under klagesagen oplyste Miljøstyrelsen, at man den 18.

februar 2021 havde fremsendt den endelige afgørelse efter skovlovens § 19 samt et udkast til afgørelse efter skovlovens § 24. Miljøstyrelsen bemærkede endvidere, at afgørelserne efter §§ 19 og 24 efter praksis skulle meddeles samtidigt. Under sagen bad Miljø- og Fødevarerklagenævnet Miljøstyrelsen om at uddybe, hvorfor afklaringen om kortlægningen af egebevoksning gav anledning til forsinkelse. Miljøstyrelsen oplyste bl.a., at et pålæg om skovnaturtypebevarende drift af egeblandskov ville indeholde et krav om selvfornyelse af eg, som man ikke havde erfaring med i Danmark, hvilket medførte øget sagsbehandlingstid for Miljøstyrelsen. Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærkede indledningsvist, at behovet for at forlænge fristen i en afgørelse efter skovlovens § 17, stk. 3, 1. pkt., jf. skovlovens § 17, stk. 3, 2. pkt., efter forarbejderne til loven kunne være begrundet i et behov for yderligere tid til at indgå aftale efter skovlovens § 18 eller tilstrækkelig tid til at foretage en revision af Natura 2000-skovplanen. Nævnet henviste endvidere til, at efter bekendtgørelse om anmeldelsesordningen (2016/1105) § 3, stk. 1, har den kompetente myndighed pligt til at anvende skovlovens §§ 18-21 inden udløb af 6-månedersfristen, hvis konsekvensvurderingen viser, at den anmeldte aktivitet vil skade Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag. Et flertal (4 mod 3) fandt herefter, at Miljøstyrelsen var berettiget til at forlænge fristen på 6 måneder efter skovlovens § 17, stk. 3, 2. pkt., da der forelå et særligt tilfælde. Flertallet lagde særlig vægt på, at behovet for at indhente en udtalelse i forbindelse med kortlægningen var en saglig grund, at sagen ikke havde ligget stille hos Miljøstyrelsen, og at afgørelsen ikke vil have uønsket præcedensvirkning. Mindretallet fandt, at Miljøstyrelsen ikke var berettiget til at forlænge fristen, da styrelsen ikke i tilstrækkelig grad havde sandsynliggjort, at der forelå et særligt tilfælde, som kunne begrunde en fristforlængelse. Mindretallet lagde særlig vægt på, at de anmeldte arealer ikke var betydelige i størrelse, og at det anmeldte ikke var ukendt for Miljøstyrelsen samt den uønskede præcedensvirkning af stadfæstelse. Et samlet nævn fandt afslutningsvist, at

klager ikke kunne få godtgørelse for sagkyndig bistand, idet reglen for godtgørelse for sagkyndig bistand kun finder anvendelse i afgørelser om erstatning, og at afgørelsen angik forholdet om

fristforlængelse efter skovlovens § 17, stk. 3, 2. pkt. På baggrund af stemmeflertallet blev Miljøstyrelsens afgørelse om fristforlængelse stadfæstet.

Kommentar: Nævnets afgørelse vedrører den særlige ordning i skovloven og naturbeskyttelseslovens § 19 b for aktiviteter, der ikke kræver tilladelse eller anmeldelse efter den øvrige lovgivning, men som må anses for projekter i forhold til habitatdirektivets art. 6(3) og derfor er omfattet af krav om screening (væsentlighedsvurdering), som gælder efter bl.a. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1. Dette er i skovlovens § 17 og naturbeskyttelseslovens § 19 b gennemført som en anmeldelsesordning med mulighed for stiltiende tilladelse, således at aktiviteten kan iværksættes, hvis der ikke inden 4 uger rejses indsigelse. Indsigelsen betyder, at myndigheden (efter skovloven Miljøstyrelsen) skal gennemføre en konsekvensvurdering (svarende til habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2), hvilket som udgangspunkt skal ske inden for 6 måneder, men kan forlænges i særlige tilfælde, jf. skovlovens § 17, stk. 3. Hvis konsekvensvurderingen viser, at den anmeldte aktivitet har skadelig virkning på Natura 2000-området, skal myndigheden sikre, at den ikke iværksættes, hvilket enten kan ske som aftale efter skovlovens § 18 eller som påbud efter §§ 19 eller 20. Da en beslutning om at udarbejde konsekvensvurdering inden for fristen på 6 måneder efter § 17, stk. 3, anses for en afgørelse, har Miljø- og Fødevarerklagenævnet i denne sag antaget, at forlængelsen af fristen ligeledes er en afgørelse, der kan påklages, jf. ligeledes MAD 2009.3092 Nkn om naturbeskyttelseslovens § 19 b og MAD 2012.1775 Nmk, uden det i øvrigt af nævnets afgørelse fremgår, hvor lang fristen i dette tilfælde er. Nævnet valgte i stedet at tage stilling til, om betingelserne for fristforlængelse var opfyldt. Nævnets afgørelse illustrerer på sin egen måde, at den tilsigtede forenkling med stiltiende tilladelser i skovlovens § 17 (og naturbeskyttelseslovens § 19b) er kontraproduktiv, da sagsbehandlingstiden med en anmeldelse i sig selv kan udløse klage, ligesom screeningen om, hvorvidt konsekvensvurdering er nødvendig, særskilt kan påklages. Det må i den sammenhæng anses for et selvstændigt problem, at anmeldelsesordningen blander konsekvensvurdering sammen med betingelser for tilladelse og mulighed for at indgå aftale med anmelder. Dette illustreres i den foreliggende afgørelse ved, at det faktisk ikke fremgår, om Miljøstyrelsen har lavet en konsekvensvurdering, uanset det er konsekvensvurderingen, der er bestemmende for det videre forløb. Havde Miljø- og Fødevarerklagenævnet fulgt den fortolkning, som nævnet selv anlægger vedrørende habitatbekendtgørelsen, skulle Miljøstyrelsen meddele et påbud efter skovlovens § 19 om, at den anmeldte aktivitet (eller dele heraf) ikke kan iværksættes og udbetale erstatning for dette efter skovlovens § 24. Problemet i sagen var åbenbart, at Miljøstyrelsen var i tvivl om, hvad der skulle påbydes og derfor skulle bruge mere tid, hvilket klagenævnets flertal ikke fandt grundlag for at underkende. Hvis nævnet havde fulgt mindretallet, var resultatet, at forlængelsen af fristen var ugyldig, men hvis dette skulle føre til, at den anmeldte aktivitet kunne iværksættes, ville dette være en overtrædelse af habitatdirektivets art. 6(3), da der i så fald ikke forelå en konsekvensvurdering, der godtgjorde, at aktiviteten kunne iværksættes uden skade på Natura 2000-området. Dette illustrerer samtidig, at klage over fristforlængelse i disse tilfælde er meningsløs, og at lodsejerens interesser i stedet må varetages ved udmåling af erstatning for, at den anmeldte aktivitet ikke kan iværksættes. Så meget desto mere må det overraske, at Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse ifølge oplysninger på nævnets afgørelsesportal er indbragt for domstolene (sag BS-30591/2023-SVE).

Stadfæstelse af afgørelse i sag om forlængelse af nærmere vurdering af anmeldelse af drift m.v. på fredskovspligtige arealer i Natura 2000-område i Faaborg-Midtfyn Kommune

21/03377

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse efter skovlovens § 17, stk. 3, 2. pkt., jf. § 60, stk. 1.[1]

Miljø- og Fødevarerklagenævnet stadfæster Miljøstyrelsens afgørelse af 22. januar 2021 om forlængelse af nærmere vurdering af anmeldelse af renafdrift af løvskov, fremme af nåletræer i løvskov og nyetablering af pyntegrønt på fredskovspligtige arealer inden for Natura 2000-område nr. 120, Skove og søer syd for [F1] på [matr.nr. 1], [matr.nr. 2] og [matr. nr. 3] i Faaborg-Midtfyn Kommune.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. skovlovens § 64.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 1 i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet, der i overensstemmelse med skovlovens § 60, stk. 1, har behandlet sagen i den læge afdeling 10, jf. § 3, stk. 1, nr. 10, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet

Afgørelsen er den 10. februar 2021 påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af ejendommens ejer, der er repræsenteret ved advokat.

Klager har navnlig anført, at

- der ikke er tale om et særligt tilfælde, der kan begrunde fristforlængelsen,
- Miljøstyrelsen har indgående kendskab til det omhandlede område,
- klagesagen ikke bør føre til hjemvisning af Miljøstyrelsens afgørelse, og
- fristen på seks måneder ikke bliver suspenderet som følge af en afgørelse efter skovlovens § 17, stk. 3, 2. pkt.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen/området

Anmeldelsen vedrører tre afdelinger, [matr. nr. 1], [matr.nr. 2] og [matr. nr. 3], som samlet udgør 12,21 ha. Alle tre afdelinger er i deres helhed pålagt fredskovspligt og beliggende inden for Natura 2000-område nr. 120, Skove og søer syd for [F1].[4]

Natura 2000-området har et areal på ca. 2.575 ha og består af Habitatområde nr. H104 og Fuglebeskyttelsesområde nr. F74. Området karakteriseres ifølge beskrivelsen af området i Natura 2000-planen af [F1]s udstrakte skove, som bl.a. er levested for flere arter af rovfugle. Skovene drives intensivt med større dele konverteret til nåleskov. Markant i området er de to store søer Brændegård Sø og Nørresø. Der forekommer store arealer med løvskovsnaturtyper i området. Den mest udbredte skovnaturtype er bøg på muld. Skovnaturtypen elle- og askesump findes stedvis rundt i skovene og er udbredt langs Brændegård Sø og Nørresø. Skovbevokset tørvemose findes i Nybo Mose. Der er desuden kortlagt betydelige forekomster af skovnaturtyperne bøg på mor og ege-blandskov i området.

En af de overordnede målsætninger for Natura 2000-område nr. 120 er ifølge Natura 2000-skovplanen, at skovnaturtyperne og de lysåbne naturtyper sikres en god-høj natur/skovtilstand med stabilt eller stigende areal.

2.2 Den påklagede afgørelse

Miljøstyrelsen har den 22. januar 2021 i medfør af skovlovens § 17, stk. 3, 2. pkt., truffet afgørelse om forlængelse af afgørelsen om nærmere vurdering af anmeldelse af renafdrift af løvskov, fremme af nåletræer i løvskov samt nyetablering af pyntegrønt mm. inden for Natura 2000-område nr. 120, Skove og søer syd for [F1] på [matr.nr. 1], [matr.nr. 2] og [matr. nr. 3] i Faaborg-Midtfyn Kommune indtil den 1. april 2021.

Det fremgår af afgørelsen, at klager den 10. juli 2020 har fremsendt anmeldelseskemaer til Miljøstyrelsen efter skovlovens § 17, hvori det anmeldes at renafdrive løvskov og fremme af nåletræer i løvskov på [matr.nr. 1] samt renafdrift af løvskov og nyetablering af pyntegrønt mm. på [matr.nr. 2] og [matr. nr. 3]. Anmelder har den 14. juli 2020 sendt supplerende oplysninger, der specificerer anmeldelsen:

1. [matr. nr. 1]: Renafdrift af ikke kortlagt egebevoksning med efterfølgende tilplantning af sitkagran.
2. [matr.nr. 2]: Renafdrift af kortlagt bøgebevoksning med efterfølgende tilplantning af nobilis.
3. [matr. nr. 3]: Renafdrift af kortlagt bøgebevoksning med efterfølgende tilplantning af nobilis.

Miljøstyrelsen har den 5. august 2020 truffet afgørelse om nærmere vurdering af anmeldelsen med det formål, at indlede forhandlinger om indgåelse af en aftale, jf. skovlovens § 18.

Miljøstyrelsen har bemærket, at styrelsen efter afgørelsen af den 5. august 2020 har gennemført en proces, der har afgjort, at den anmeldte egebevoksning, som klager ønsker at renafdrive og gentilplante med sitkagran på [matr.nr. 1], skal klassificeres som en

skovnaturtype, jf. habitatdirektivet. Styrelsen har oplyst, at den anmeldte egebevoksning er endeligt kortlagt som skovnaturtypen "Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund" (9160) den 9. oktober 2020.

Videre har Miljøstyrelsen bemærket, at klager efter møde og besigtigelse den 25. september 2020 har tilkendegivet, at klager ikke var interesseret i at indgå en § 18-aftale. Styrelsen har den 10. november 2020 fremsendt høring af udkast til afgørelse om pålæg efter skovlovens § 19 til klager, som fremsendte bemærkninger til høringen den 7. december 2020.

Miljøstyrelsen har anført, at styrelsen efter skovlovens § 17, stk. 3, kan træffe afgørelse om at ville foretage en nærmere vurdering af en aktivitet, som er anmeldt efter § 17, stk. 1. Styrelsen skal inden for en frist på seks måneder enten kunne indgå en aftale om driften med ejeren efter skovlovens § 18 eller give denne et pålæg om den nødvendige drift mv. med partshøring af udkast til pålægget efter skovlovens § 19. Styrelsen har hertil bemærket, at afgørelsen om nærmere vurdering gælder i højst seks måneder, men at den i særlige tilfælde kan forlænges.

Som begrundelse for forlængelsen har Miljøstyrelsen oplyst, at forløbet blandt andet blev forsinket på grund af afklaring om kortlægning af bevoksningen på [matr.nr. 1], og at styrelsen på den baggrund havde behov for ekstra tid for at kunne træffe afgørelse på et tilstrækkeligt oplyst grundlag.

Miljøstyrelsen har vurderet, at særligt § 24-afgørelsen vedrørende erstatningen ikke kan fremsendes inden fristen på seks måneder og forlænger derfor afgørelsen til den 1. april 2021.

2.3 Klagers indhold

Klager har indledningsvis redegjort for skovlovens § 17 og har fremhævet, at en afgørelse efter § 17, stk. 3, 1. pkt., gælder i højst seks måneder, men at den i særlige tilfælde kan forlænges. Det er klagers opfattelse, at der ikke foreligger et særligt tilfælde, der medfører, at fristen kan forlænges.

Klager har konstateret, at Miljøstyrelsen ikke har truffet afgørelse efter skovlovens § 19 eller § 24, inden fristen på seks måneder udløb, idet styrelsen har truffet afgørelse om at foretage en nærmere vurdering den 5. august 2020, hvorfor fristen på seks måneder udløb den 5. februar 2021. Klager har hertil bemærket, at såfremt Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver styrelsens afgørelse om fristforlængelse, må konsekvensen være, at anmeldelserne lovligt kan effektueres.

Det er klagers opfattelse, at Miljøstyrelsen har et indgående kendskab til klagers ejendom, [F1], idet styrelsen har arbejdet med Natura 2000-problematikken på klagers arealer siden 2004. Klager har henvist til otte afgørelser fra Natur- og Miljøklagenævnet, som alle omhandler tidligere anmeldelser, samt fremhævet, at den her omhandlede anmeldelse er den arealmæssigt mindste anmeldelse. Klager har fra afgørelserne fremhævet, at klagenævnet i meget vid udstrækning har anvist styrelsen om, hvorledes styrelsen skal forholde sig over for klagers anmeldelser.

Klager har bemærket, at der efter loven som altovervejende hovedregel skal træffes en afgørelse efter § 19 inden for de seks måneder, som Miljøstyrelsen har til rådighed, og at det må kræve noget helt ekstraordinært, før at der kan træffes afgørelse om en fristforlængelse.

For så vidt angår forholdet om hvorvidt der foreligger et særligt tilfælde, har klager bemærket, at det af forarbejderne til skovloven fremgår, at sådanne ekstraordinære omstændigheder f.eks. gør sig gældende, hvis der skal bruges yderligere tid på at indgå en aftale efter § 18, eller der skal foretages en revision af Natura 2000-skovplanen. Ingen af disse tilfælde gør sig ifølge klager gældende i denne klagesag. Hertil har klager bemærket, at klager allerede den 25. september 2020 tilkendegav, at der ikke var grundlag for at indgå en § 18-aftale.

Det er ligeledes klagers opfattelse, at det forhold, at Miljøstyrelsen ikke inden for seks måneder har kunnet fastsætte en erstatning for 12,21 ha, ikke kan begrunde et helt ekstraordinært forhold. Klager har hertil bemærket, at styrelsen har et indgående kendskab til de erstatningsberegninger, der skal anvendes fra de tidligere nævnsafgørelser.

Til begrundelsen om, at en fristforlængelse er nødvendig til afklaring om kortlægning af bevoksning på [matr.nr. 1], har klager anført, at dette ligeledes ikke kan begrunde en fristforlængelse. Klager har henvist til, at kortlægningen af [F2] var tilendebragt den 9. oktober 2020, altså knap fire måneder inden udløbet af fristen på seks måneder.

Klager har anført, at en ophævelse af Miljøstyrelsens afgørelse vil medføre, at styrelsen ikke har truffet afgørelse inden for fristen på seks måneder, hvorfor klager lovligt kan effektuere anmeldelsen. I forlængelse heraf har klager bemærket, at Miljø- og Fødevarerklagenævnet ikke bør hjemvise sagen til fornyet behandling, da dette vil indebære, at styrelsen opnår en betydelig tidsforlængelse til at træffe en ny afgørelse. Videre har klager bemærket, at styrelsen ved en hjemvisning vil få den fristforlængelse, som er kendt ugyldig. Hertil har klager bemærket, at dette ikke er meningen eller hensigten med § 17, stk. 3, der som altovervejende hovedregel bestemmer, at anmelderen inden for seks måneder fra meddelelsen om den særlige undersøgelse skal modtage ikke alene et endeligt påbud, men også en erstatning.

Til det af Miljøstyrelsen anførte om, at en klage over afgørelsen om fristforlængelse i sig selv forlænger fristen på seks måneder til først at løbe fra det tidspunkt, hvor Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse, har klager anført, at dette ikke er korrekt. Det er klagers opfattelse, at alene påklage over afgørelsen om at foretage en nærmere vurdering efter § 17, stk. 3, 1. pkt., suspenderer fristen på seks måneder, jf. pkt. 3. Der er ifølge klager ikke hjemmel til, at fristen på seks måneder forlænges på baggrund af en klage over styrelsens fristforlængelse den 22. januar 2021 efter skovlovens § 17, stk. 3, 2. pkt. Klager har anført, at det er kritisabelt, at styrelsen på den måde giver skovejeren det indtryk, at såfremt skovejeren kunne finde på at påklage fristforlængelsen, bliver fristen automatisk yderligere forlænget med sagsbehandlingstiden for nævnet plus seks måneder. Dette er ifølge klager en væsentlig mangel i klagevejledningen og derved afgørelsen.

Afslutningsvist har klager anmodet om at få omkostningerne for advokatbistand i forbindelse med klagesagen dækket.

2.4 Miljøstyrelsens bemærkninger til klagen

Miljøstyrelsen har den 19. marts 2021 til klagen bemærket, at afklaringen om kortlægning af bevoksningen har været afgørende for sagens oplysning, altså hvorvidt der på arealet var tale om en skovnaturtype, der burde være omfattet af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området og dermed skulle beskyttes. Hertil har styrelsen bemærket, at styrelsen i forbindelse med den indledende vurdering af anmeldelsen konstaterede, at bevoksningen på [matr.nr. 1], ikke var kortlagt som en skovnaturtype. Herefter har styrelsen på baggrund af bevoksningens

hovedtræart (eg) samt alder og beliggenhed vurderet, at der var en mulighed for, at bevoksningen burde have været kortlagt som en skovnaturtype, hvorefter styrelsen var forpligtet til at undersøge forholdene nærmere.

Miljøstyrelsen har anført, at bevoksningen i [F2] endeligt blev kortlagt som skovnaturtypen "Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund" (9160) den 9. oktober 2020.

Videre har Miljøstyrelsen bemærket, at afgørelsen om erstatning efter skovlovens § 24 skal falde på samme tid som § 19-afgørelsen, hvilket Natur- og Miljøklagenævnet har fastslået i afgørelse af 12. februar 2014.^[5] Hertil har styrelsen bemærket, at styrelsen den 10. november 2020 fremsendte et udkast til § 19-afgørelsen i partshøring hos klager, og at klagers bemærkninger til udkastet medførte enkelte rettelser til § 19-afgørelsen. Styrelsen besluttede herefter at afvente med fremsendelsen af den endelige § 19-afgørelse, således at denne kunne fremsendes sammen med udkastet til erstatningsafgørelsen efter skovlovens § 24.

Til det af klager anførte om at Miljø- og Fødevareklagenævnet ikke bør hjemvise sagen til fornyet behandling, har Miljøstyrelsen bemærket, at såfremt styrelsen har begået en fejl, der har ført til en materielt urigtig afgørelse, vil det ikke vil fremstå urimeligt at opretholde hverken afgørelsen om forlængelse efter § 17, stk. 3, 2. pkt., eller afgørelsen efter § 19 over for klager. Hertil har styrelsen bemærket, at klager grundet den løbende kontakt med styrelsen må have en klar forventning om, at den anmeldte aktivitet ikke kan gennemføres som anmeldt, samt hvilke restriktioner til driften på arealet der følger heraf.

Miljøstyrelsen har oplyst, at styrelsen den 18. februar 2021 fremsendte den endelige afgørelse efter skovlovens § 19 samt et udkast til § 24-afgørelsen i partshøring.

Miljøstyrelsen har gjort opmærksom på, at anmeldelsen går på renafdrift og efterfølgende konvertering til nåletræ og intensiv produktion af pyntegrønt på i alt 12,21 ha kortlagte skovnaturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Styrelsen har bemærket, at gennemførelse af de anmeldte aktiviteter vil medføre væsentlig negativ påvirkning af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Miljøstyrelsen er enig med klager i, at styrelsen har kendskab til de erstatningsberegninger, der skal anvendes, men at der i hver sag skal foretages en konkret vurdering med udgangspunkt i tidspunktet for den pågældende anmeldelse. De af klager angivne afgørelser mv. angår et pålæg fra 2012, mens nærværende sag angår aktiviteter anmeldt i 2020, hvorfor styrelsen har haft brug for at anmode om yderligere oplysninger fra klager.

2.5 Nye oplysninger under sagens behandling

Miljø- og Fødevareklagenævnet har den 2. juni 2021 bedt Miljøstyrelsen uddybe, hvorfor afklaringen om kortlægningen af egebevoksningen gav anledning til forsinkelse af styrelsens sagsbehandling.

Miljøstyrelsen har den 4. juni 2021 oplyst, at der inden for Natura 2000-områder kan være habitatnatur, som ikke er kortlagt. Styrelsen er dog fortsat forpligtet til at beskytte habitatnatur, også der, hvor den endnu ikke er kortlagt. Videre har styrelsen bemærket, at da anmeldelsen blev modtaget den 10. juli 2020 i sommerferien, var det først muligt at besøge bevoksningen den 21. august 2020. Denne dag var godset i gang med tynding på arealet, hvorfor kortlæggerne ikke havde mulighed for at gennemføre arbejdet i overensstemmelse

med den tekniske anvisning, som styrelsen bruger. Styrelsen har bemærket, at der derefter blev aftalt en ny besigtigelse med godset, og at bevoksningen blev endeligt kortlagt som habitatnaturtypen ege-blandskov (9160) den 9. oktober 2020.

Miljøstyrelsen har yderligere anført, at den endelige kortlægning af bevoksningen som ege-blandskov også var årsag til forsinkelsen, idet et pålæg om skovnaturtypebevarende drift af ege-blandskov ville indeholde krav om selvforyngelse af eg, som der ifølge styrelsen stort set ingen erfaringer er med i Danmark. Styrelsen har på denne baggrund haft brug for grundigt at overveje mulighederne for bevarelse af habitatnaturtypen, herunder inddrage ekspertudtalelse fra universitetet. Videre har styrelsen anført, at pålægget var en faglig svær opgave, grundet den manglende erfaring i Danmark, og at kortlægningen af bevoksningen som habitatnatur er et stort indgreb for lodsejeren, hvorfor det var væsentligt for styrelsen at sikre sig, at afgørelsen var fagligt korrekt.

Klager har den 25. juni 2021 til Miljøstyrelsens bemærkninger anført, at det kun er den ene anmeldelse, der ikke var kortlagt, og at de to øvrige anmeldelser angår arealer, der har været kortlagt siden 2006. Til det anførte om at Miljøstyrelsen aldrig har behandlet anmeldelser om afdrift af eg før, har klager anført, at styrelsen i 2012 og 2014 har behandlet anmeldelser, der angik renafdrifter af eg.[6]

Miljøstyrelsen har den 1. juli 2021 til klagers bemærkninger bemærket, at styrelsen er enig i, at det kun er egebevoksningen i anmeldelsen, som ikke var kortlagt. Styrelsen har henvist til, at spørgsmålet fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet kun omhandlede den ikke kortlagte egebevoksning, hvorfor det omtalte afsnit kun drejer sig om egebevoksningen og ikke de to andre allerede kortlagte bevoksninger.

Miljøstyrelsen er enig i, at styrelsen har behandlet anmeldelser vedrørende afdrift af eg tidligere, men at styrelsen i brevet af 4. juni 2021 har beskrevet, at styrelsen ikke har erfaring med selvforyngelse af eg i relation til bevarelse af habitatnaturtypen.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

I sagens behandling har Miljø- og Fødevarerklagenævnets medlemmer deltaget: Thomas Steensen (formand), fhv. landsdommer Eva Staal og landsdommer Olaf Tingleff, samt de læge medlemmer Pelle Andersen-Harild, Lene Hansen, Kristian Pihl Lorentzen og Jens Vibjerg.

3.1 Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

Efter skovlovens § 17 skal miljø- og fødevarerministeren (Miljøstyrelsen) have anmeldelse om en række nærmere beskrevne aktiviteter i internationalt naturbeskyttelsesområde, før de sættes i gang, med henblik på en vurdering af virkningen på området under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætninger.

De aktiviteter, der skal anmeldes, er alle aktiviteter, som normalt kan sættes i værk uden at det kræver tilladelse efter skovloven. De skal anmeldes, fordi der er fare for at disse aktiviteter kan skade den natur som særligt skal beskyttes, det kan f.eks. være ved at ændre naturtypen, formindske arealet med naturtypen eller forstyrre arter på udpegningsgrundlaget.

Aktiviteterne fremgår af skovlovens bilag 1. Efter bilag 1, nr. 1, 3 og 4, er henholdsvis renaftdrift af løvskov, fremme af nåletræer i løvskov og nyetablering af intensiv produktion af pyntegrønt, juletræer mv., som forudsætter brug af hjælpestoffer (gødning og pesticider), omfattet af anmelderordningen.

En anmeldt aktivitet kan iværksættes, hvis Miljøstyrelsen ikke senest fire uger efter modtagelsen af meddelelsen har truffet afgørelse om at ville foretage en nærmere vurdering af aktiviteten, jf. skovlovens § 17, stk. 3, 1. pkt. Denne afgørelse gælder højst i seks måneder, men kan i særlige tilfælde forlængelse, jf. skovlovens § 17, stk. 3, 2. pkt.

Det fremgår af forarbejderne[Z] til § 17, stk. 3, 2. pkt., at behovet for at forlænge fristen f.eks. kan være begrundet i, at der er behov for yderligere tid til at indgå en aftale efter § 18 eller tilstrækkelig tid til at foretage en revision af Natura 2000-skovplanen.

Bekendtgørelse om anmeldelsesordningen efter naturbeskyttelseslovens § 19 b og skovlovens § 17[8] bestemmer i § 3, stk. 1, at dersom myndighedens konsekvensvurdering viser, at aktiviteten vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, skal myndigheden inden udløbet af fristen på seks måneder efter skovlovens § 17, bringe lovens §§ 18-21 i anvendelse med henblik på at afbøde skaden.

Et flertal i Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at Miljøstyrelsen var berettiget til at forlænge fristen på seks måneder i skovlovens § 17, stk. 3. Det er flertallets vurdering, at der foreligger et særligt tilfælde for forlængelse af fristen. Flertallet har lagt vægt på, at behovet for at indhente en udtalelse i forbindelse med vurderingen af [F2] er en saglig grund, og at sagen efter det oplyste ikke på noget tidspunkt har ligget stille hos Miljøstyrelsen. Flertallet bemærker, at sagens konkrete omstændigheder gør, at afgørelsen ikke vil medføre en uønsket præcedensvirkning.

Mindretallet (Olaf Tingleff, Kristian Pihl Lorentzen og Jens Vibjerg) finder, at Miljøstyrelsen ikke var berettiget til at forlænge fristen på seks måneder i skovlovens § 17, stk. 3. Det er mindretallets vurdering, at Miljøstyrelsen ikke i tilstrækkelig grad har sandsynliggjort, at der var tale om et særligt tilfælde, der kunne begrunde en fristforlængelse. Mindretallet har ved vurderingen lagt vægt på, at de anmeldte arealer ikke er betydelige i størrelse, og at det anmeldte ikke er ukendt for styrelsen. Den uønskede præcedensvirkning er endvidere indgået i mindretallets vurdering.

Afgørelser efter skovlovens § 17 eller § 18, § 20 og § 21 om indgreb i driften, hvor ejeren kan godtgøre et tab, udløser erstatning, jf. skovlovens § 24, stk. 1. Ifølge § 24, stk. 3, kan en ejer eller bruger ydes en passende godtgørelse for nødvendige udgifter til sagkyndig bistand ved afgørelser om erstatning, jf. naturbeskyttelseslovens § 47, med de fornødne modifikationer, at miljø- og fødevarerministeren træder i stedet for fredningsnævnet. En afgørelse om godtgørelse kan ikke påklages, jf. § 47, stk. 2.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at klager ikke kan ydes godtgørelse for nødvendige udgifter til sagkyndig bistand i forbindelse med nærværende klagesag. Det er nævnets opfattelse, at reglen om godtgørelse for sagkyndig bistand kun finder anvendelse i forbindelse med afgørelser om erstatning. Nærværende afgørelse omhandler forholdet om fristforlængelse efter skovlovens § 17, stk. 3, 2. pkt., hvorefter skovlovens § 24, stk. 3, ikke finder anvendelse.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Miljøstyrelsens afgørelse af 22. januar 2021 om forlængelse af nærmere vurdering af anmeldelse af renafdrift af løvskov, fremme af nåletræer i løvskov og nyetablering af pyntegrønt på fredskovspligtige arealer inden for Natura 2000-område nr. 120, Skove og søer syd for [F1] på [matr.nr. 1], [matr.nr. 2] og [matr. nr. 3] i Faaborg-Midtfyn Kommune.

Miljø- og Fødevareklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

---

[1] Lovbekendtgørelse nr. 315 af 28. marts 2019 om skovloven.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet, som ændret ved lov nr. 900 af 21. juni 2022 om ændring af museumsloven, lov om miljø- og Fødevareklagenævnet og forskellige andre love.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] https://mst.dk/media/130546/n120_n2000plan_2016-21.pdf
(https://mst.dk/media/130546/n120_n2000plan_2016-21.pdf).

[5] NMK-61-00046.

[6] NMK-61-00056.

[7] Særlige bemærkninger til § 17 til forslag L 145 til Lov om skov. Folketingstidende 2003-04, vedtaget som lov nr. 453 af 9. juni 2004 om skove.

[8] Bekendtgørelse nr. 1105 af 12. august 2016 om anmeldelsesordningen efter naturbeskyttelseslovens § 19 b og skovlovens § 17.

Sag:

21/03377

Dato:

27. april 2023.

Emner:

Skovloven (/soeg?...

Highlight:

 Vis/skjul highlight

Miljø- og Fødevareklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>) •
Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • mfkn@naevneneshus.dk
(<mailto:mfkn@naevneneshus.dk>)
Tilgængelighedserklæring (<https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk>)